

Monumentnummer*: 531588

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 september 2014
Kadaster deel/nr 82659/65

Woonplaats* Nieuwegein
Gemeente* Nieuwegein
Provincie* Utrecht

Kadastrale gemeente* Vreeswijk
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5458

Omschrijving**

Cluster 55. Fortwachterswoning.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

FORTWACHTERSWONING

Omdat de meeste forten en andere (buiten de bebouwde kom gelegen) verdedigingswerken - wanneer er geen sprake was van mobilisatie of oefeningen - geen bezetting met militair personeel hadden, was er in veel gevallen een aparte woning of andersoortig onderkomen voor een beheerder of wachter. Soms had een dergelijk(e) woning of onderkomen tevens een andere functie, zoals die van sluiswachterswoning, of brugwachtershuis. In de toegepaste architectuur bestaat mede hierdoor geen uniformiteit; het gebruikte bouw materiaal varieert, maar is gewoonlijk baksteen of hout en ook het aantal bouwlagen verschilt. Ook wat de locatie van een wachterwoning betreft zijn er geen duidelijke standaarden; sommige fortwachterswoningen liggen binnen de fortgracht, andere daarbuiten - soms zelfs op enige afstand van het fort.

Tegen de noord- en zuidgevel zijn later aanbouwen geplaatst van één bouwlaag onder een plat dak, die voor de bescherming niet van belang zijn.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De aan de keelzijde op het fort gelegen FORTWACHTERSWONING is gebouwd tussen 1880 en 1900 en in baksteen opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag onder een zadeldak, gedekt met gesmoorde pannen. De gevels zijn later bepleisterd en witgeschilderd. De zuidgevel heeft een venster in de eerste bouwlaag alsmede in de topgevel. De oostgevel bevat een venster en een deur. De noordgevel is identiek aan de zuidgevel.

Waardering

De FORTWACHTERSWONING van het Verdedigingswerk te Vreeswijk is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw).

Het onderdeel is een voorbeeld van een militaire dienstwoning.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

- Het onderdeel is een representatief voorbeeld van een laat-19de-eeuwse fortwachterswoning.

- Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat de hoofdvorm grotendeels behouden is.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument